

Kultur- och fritidsnämnden

Tjänsteskrivelse - Godkännande av budget- och skuldrådgivningen som en insats utan individuell behovsprövning utifrån den nya Socialtjänstlagen 11 kap 5 §

Förslag till beslut

Att ge Livsmiljö Gävle befogenhet att utföra insatsen budget- och skuldrådgivning utan individuell behovsprövning enligt 11 kap 5 § nya Socialtjänstlagen.

Ärendet i korthet

I samband med att den nya socialtjänstlagen trädde i kraft 1 juli 2025 behöver nämnderna ge befogenhet till att vissa insatser ska kunna erbjudas invånarna utan individuell behovsprövning. Budget- och skuldrådgivning är en insats som regleras under socialtjänstlagen. I kommunens reglemente ansvarar Kultur- och fritidsnämnden för verksamheten som bedrivs av Livsmiljö Gävle.

Utredning

Insatser utan behovsprövning. En av nyheterna i socialtjänstlagen (2025:400) är att socialnämnden ges en möjlighet att tillhandahålla insatser för personliga behov till enskilda utan någon individuell behovsprövning. Den nya möjligheten syftar till att ge socialtjänsten bättre förutsättningar för att erbjuda tidiga och förebyggande insatser. Genom att kunna tillhandahålla insatser till enskilda på ett förenklat sätt är tanken att socialtjänsten ska nå invånare tidigt och därigenom motverka behov av mer omfattande insatser.

Nya socialtjänstlagen är formulerad som en möjlighet att tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning och innebär därmed ingen skyldighet för nämnden att erbjuda insatser enligt det förfaringsättet.

En förutsättning för att socialnämnden ska kunna tillhandahålla insatser utan utredning och individbeslut är att kommunen beslutar särskilt om att dessa insatser ska gå att tillhandahålla utan individuell behovsprövning. Det gäller även insatser som tidigare tillhandahållits på detta sätt, som till exempel rådgivning, träffpunkter och enklare former av stöd- och samarbetsamtal.

Inom sektor Valfärd har ett omfattande utvecklingsarbete inletts för att skapa en socialtjänst som bättre möter den nya lagens intentioner om tillgänglighet och förebyggande insatser. Att utveckla insatser utan behovsprövning ses som en viktig del i detta arbete. Inför lagens ikraftträdande har nämnderna att ta ställning till redan befintliga insatser som uppfyller de kriterier som gäller för att vara en sådan insats. Socialnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Omvårdnadsnämnden fattade i maj beslut om de insatser som idag ges utan behovsprövning och som genomförs av Valfärd Gävle.

Kultur- och fritidsnämnden

Då budget- och skuldrådgivningen genomförs via annan sektor och nämnd har beslut om den verksamheten ännu inte fattats.

Budget- och skuldrådgivningen

Verksamheten ska bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta privatpersoner att finna en hållbar lösning på sin ekonomiska situation. Verksamheten bygger då på flera hörnstenar:

- Budgetrådgivning; planering av sin vardagsekonomi, information om möjligheter att öka sina inkomster och minska sina utgifter.
- Skuldrådgivning; utreda den totala skuldbilden och hitta lösningar via kontakter med fordringsägare.
- Skuldsanering; Stödja att göra ansökan men också stödja individen under hela skuldsaneringsprocessen på 5 år.

Enligt rekommendationerna ska rådgivningen vara kvalificerad, tillgänglig, individanpassad, vara känd och erbjudas i tid.

Samverkan med andra yrkesgrupper behövs i enskilda fall och i mer övergripande frågor. Även utåtriktade insatser behövs för att göra verksamheten mer känd för allmänheten och för andra aktörer som ser ett behov av budget- och skuldrådgivning.

Sammanfattning och bedömning

Budget- och skuldrådgivningen är en förebyggande och tillgänglig verksamhet som är en viktig del i kommunens samlade förebyggande och tillgängliga insatsbatteri.

Då den är öppen för alla invånare i kommunen och inte föregås av en behovsbedömning eller utredning anses den falla väl in i kriterierna för att vara en insats utan individuell behovsprövning enligt 11 kap 5§ SoL. Livsmiljö Gävle bör därför ges befogenhet att fortsätta driva denna verksamhet.

Eva Jackson
Sektorchef
Sektor Livsmiljö

Beslutsunderlag

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till.

3(3)

Datum 2025-08-26

Dnr 25KFN117-1

Kultur- och fritidsnämnden